

Spreekbeurtpakket over dyslexie!

Hoi!

Ben jij van plan om binnenkort je spreekbeurt te houden over dyslexie? Of ga je een werkstuk maken over dyslexie? Dan kan dit spreekbeurtpakket zeker goed van pas komen.

In dit spreekbeurtpakket staat veel informatie over dyslexie en verschillende interessante dingen die je kunt vertellen of opschrijven. Verder geven we je ook nog tips over het maken van een spreekbeurt of werkstuk.

Heel veel succes!

Alles wat je wilt weten over dyslexie!

Voor je begint met het maken van je spreekbeurt of werkstuk moet je veel informatie verzamelen. Je kunt hier heel veel informatie vinden over dyslexie.

Als je het teken * ziet staan dan betekent het dat er extra informatie wordt gegeven over een bepaald onderwerp.

Als je het uitroepteken ! ziet staan dan betekent het dat er een tip staat voor je spreekbeurt of werkstuk.

Dyslexie.

Wat betekent dat

Dyslexie (*je spreekt het uit als dis-lek-sie*) is een moeilijke naam voor een stoornis in de hersenen. Deze stoornis zorgt ervoor dat lezen, spellen en schrijven minder goed gaat dan eigenlijk zou moeten.

Het woord dyslexie komt uit het Grieks. Het woord 'dys' betekent *iets dat niet goed gaat*. Het woord 'lexis' betekent *taal of woorden*. De betekenis past dus goed. Voor dyslectische mensen is het wel heel vervelend dat het zo'n ontzettend moeilijk woord is om te lezen en schrijven.

* Stichting Dyslexie Nederland, afgekort SDN, geeft een officiële beschrijving van dyslexie: "Dyslexie is een ernstige stoornis die wordt gekenmerkt door een hardnekkig probleem met het aanleren en het accuraat en/of vlot toepassen van het lezen en/of spellen op woordniveau." (Bron: SDN)

Hoe is dyslexie ontdekt?

In de 19^e eeuw vonden een aantal artsen het vreemd waarom sommige slimme kinderen niet goed konden leren lezen en spellen. In 1881 heeft de oogarts Oswald Berkhan uit Duitsland uitgebreid omschreven wat er precies aan de hand was en welke problemen de kinderen hadden. In 1887 heeft de oogarts Rudolf Berlin de naam 'dyslexie' bedacht voor deze problemen.

Wat is dyslexie nu precies?

Bij dyslexie hebben kinderen moeite met lezen, spellen en schrijven.

Leesproblemen

Mensen met dyslexie hebben moeite met lezen. In jezelf lezen gaat vaak goed. Maar het hardop lezen van woorden of een tekst is erg moeilijk.

Kinderen kunnen bijvoorbeeld erg langzaam lezen omdat ze een woord eerst letter voor letter lezen voordat ze het helemaal oplezen. Bijvoorbeeld b-oo-m : boom.

Andere kinderen lezen juist heel snel maar maken juist veel fouten doordat ze de woorden raden. Ze lezen bijvoorbeeld staart in plaats van straat.

Spellingsproblemen

Mensen met dyslexie hebben veel moeite met het goed spellen van woorden. Ze kunnen fouten maken met bepaalde letters en klanken van de Nederlandse taal. Zo worden letters als b en d of eu en ui door elkaar gehaald of omgedraaid. Er zijn ook letters die verschillend klinken zoals de c die als een s of k kan klinken.

Mensen met dyslexie hebben ook veel moeite met het onthouden en gebruiken van alle spellingregels. De lange klinkerregel is een moeilijke spellingregel. Moet je nu boomen of bomen schrijven? En ook de d/t regel kan lastig zijn. Moet je nu hard of hart schrijven?

Mensen met dyslexie schrijven vaak de woorden op zoals ze klinken.

Bijvoorbeeld disleksie in plaats van dyslexie of deesembur in plaats van december.

* De woorden hard en hart worden ook homofonen genoemd. Dit zijn woorden die hetzelfde klinken maar anders geschreven worden en ook iets anders betekenen.

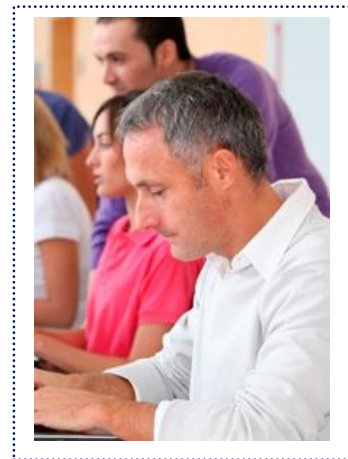
Geboren met dyslexie

Als iemand bijvoorbeeld een gaatje in zijn tand heeft, dan had dit misschien wel voorkomen kunnen worden als hij goed zijn tanden poetst. Of de tandarts vult het gaatje en je bent weer geholpen.

Bij dyslexie is dit heel anders. Je wordt met dyslexie geboren. Je kunt hier niet aan doen. Er is geen medicijn of operatie die ervoor zorgt dat de dyslexie verdwijnt. Dyslexie gaat nooit over.

Erfelijkheid

Vaak is dyslexie erfelijk. Erfelijk betekent dat je ouders iets door hebben gegeven aan jou, bijvoorbeeld je haarkleur of kleur van je ogen. Als ouders dyslectisch zijn kunnen zij dit doorgeven aan hun kinderen. Het is belangrijk om te weten dat dyslexie niet altijd wordt doorgegeven. Misschien hebben jouw ouders geen dyslexie, maar zijn er wel andere familieleden die dyslexie hebben. Of misschien ben jij wel het eerste familielid met dyslexie.

De hersenen

Waarom de ene persoon dyslexie krijgt en de andere niet, is niet duidelijk. Onderzoekers zijn het niet eens over de oorzaak van dyslexie. Ze weten wel dat dyslexie een afwijking in de hersenen is.

Als je dyslexie hebt, werken je hersenen iets anders dan de hersenen van mensen zonder dyslexie. Je wordt hiermee geboren en kan hier dus niets aan doen. De linkerhelft van je hersenen heeft te maken met taal. Bij mensen met dyslexie is die linkerhersen helft wat anders ontwikkelt.

In je hersenen kun je ontzettend veel woorden opslaan, als een soort grote computer. Als een woord is opgeslagen in je hersenen kun je het gemakkelijker oplezen of schrijven. Mensen met dyslexie hebben meer moeite met het opslaan van woorden, waardoor het lastig is om vlot woorden te lezen of te schrijven. Ze moeten de woorden veel vaker zien, lezen of schrijven voordat ze goed zijn opgeslagen in de hersenen. Belangrijk is dat iedereen evenveel woorden kan opslaan in zijn of haar hersenen.

Belangrijk!

Dat je hersenen anders werken, betekent niet dat je dom bent. Mensen met dyslexie zijn net zo slim als mensen zonder dyslexie en zijn net als anderen goed in heel veel dingen!

Kinderen en volwassenen

Wist je dat niet alleen kinderen dyslexie hebben maar ook volwassenen? Als je namelijk als kind te horen krijgt dat je dyslexie hebt dan blijf je dat de rest van je leven houden. Soms hoor je wel eens mensen zeggen dat dyslexie vanzelf over gaat maar dat is niet waar.

Doordat leerkrachten nu weten waar ze op moeten letten, hebben ze sneller in de gaten dat kinderen problemen met lezen en schrijven hebben dan vroeger. Vroeger dachten ze gewoon dat sommige kinderen minder slim waren. Het kan dan ook best zijn dat er nu volwassenen rondlopen die dyslexie hebben maar het (nog) niet weten.

Hoe vaak komt dyslexie voor?

In Nederland zijn er 1 op de 20 kinderen dyslectisch. Best veel hè!

Maar wist je dat in Finland er bijna geen mensen zijn met dyslexie. En in Engeland komt dyslexie juist meer voor dan in Nederland. Deze verschillen komen doordat in ieder land een andere taal wordt gesproken. Bij sommige talen zoals Fins worden de woorden precies uitgesproken zoals je ze schrijft. Dat is voor mensen met dyslexie heel fijn want dan zijn er geen problemen. Bij een taal zoals Engels schrijf je woorden juist anders op dan dat je ze uitspreekt.

Hoe weet je of je dyslexie hebt?

In groep 3 leren kinderen lezen en schrijven. Dat is het moment dat het vaak opvalt dat iemand meer moeite heeft dan de andere kinderen. Hoe meer letters en klanken je leert, hoe makkelijker je ze zou moeten kunnen onthouden. Kinderen met dyslexie hebben hier moeite mee.

* Als je kunt onthouden welke klank bij welke letter hoort en welke letter bij welke klank dan kun je steeds makkelijker lezen en schrijven. Ze noemen dit proces automatiseren. Het lezen en schrijven gaat automatisch steeds gemakkelijker. Mensen met dyslexie hebben moeite met het onthouden van letters en klanken en dus ook met het automatiseren.

Dyslexie kan ook pas veel later worden vastgesteld. Bij deze kinderen valt pas op latere leeftijd op dat ze moeite hebben met lezen en spellen. Deze kinderen hebben bijvoorbeeld zichzelf slimme trucjes geleerd voor het lezen en spellen of hebben een goed geheugen.

Ik heb dyslexie. Wat nu?

Als kinderen in groep 3 lage scores halen voor lezen en spellen dan kunnen leerkrachten een leerling opgeven voor een dyslexie onderzoek. Dit onderzoek bestaat uit verschillende testen. Zo worden lees- en spellingtesten uitgevoerd om te zien wat je niveau is en om na te gaan of er een achterstand is.

Maar er worden ook andere testen uitgevoerd. Met een intelligentietest wordt gekeken waar je goed in bent en waar je minder goed in bent. Met andere testen wordt onderzocht of de lees- en spellingproblemen echt door dyslexie komen of misschien door iets anders.

Als alle testen zijn afgenomen, wordt er gekeken naar de resultaten en komt er een uitslag.

* Met een intelligentietest kun je het IQ van iemand meten. IQ is de afkorting van Intelligentie Quotiënt (je spreekt het uit als kwo-sjent). Het IQ is een getal dat aangeeft wat je allemaal weet en hoe jij het doet.

Een IQ van 100 is gemiddeld. Je doet het dan even goed als de meeste anderen. Heb je een hogere score gehaald, dan weet je veel en doe je het erg goed. Heb je een lagere score gehaald, dan kan het zijn dat het leren wat moeilijker gaat. Je hebt dan misschien wat extra ondersteuning nodig.

Welk IQ je ook hebt, het zegt niets over wie jij bent en wat jij allemaal kan. Doe goed je best, meer kun je niet doen.

! Heb jij zelf een dyslexieonderzoek gehad? Vertel dan over wat jij nog weet van het onderzoek. Vond je het leuk of heel saai? En wat voor soort testen moest jij doen?

Dyslexieverklaring

Als uit het onderzoek naar voren is gekomen dat iemand dyslexie heeft, dan wordt er een dyslexieverklaring geschreven. Dat is een formulier waarop staat dat uit het onderzoek is gebleken dat iemand echt dyslexie heeft. Verder laat de verklaring zien waar iemand met dyslexie recht op heeft, bijvoorbeeld extra tijd voor toetsen.

Het is belangrijk dat de school een kopie krijgt van dit formulier. Dan kunnen alle leerkrachten er rekening mee houden.

Dyslexie behandeling

Zoals we eerder al hadden beschreven gaat dyslexie nooit over. Maar als iemand dyslexie heeft betekent dat niet dat er verder niets meer wordt gedaan. Met behulp van de behandelingen gaat de dyslexie niet over, maar leer je hoe je ermee kunt omgaan. Door veel te oefenen kan het lezen en spellen beter gaan.

Kinderen met dyslexie kunnen hulp vragen bij bedrijven die dyslexie behandelingen geven. Tijdens een behandeling wordt er geoefend met letters, klanken, lezen en spellen. Je krijgt veel tips zodat je steeds beter wordt in lezen en spellen. En tot slot wordt er vaak aandacht besteed aan wat dyslexie is en wat dat voor een leerling betekent.

Je oefent niet alleen tijdens de behandeling, maar moet ik een aantal keer per week huiswerk maken. Het maken van het huiswerk is misschien niet altijd leuk, maar door het te maken blijf je oefenen met lezen en spelling en ga je steeds verder vooruit.

! Heb jij zelf dyslexiebehandeling (gehad)? Vertel er dan over. Je kunt vertellen over de verschillende oefeningen en tips die je kreeg. Als je nog bijvoorbeeld een map of andere spullen van je dyslexiebehandeling hebt, kun je die laten zien.

Dyslexie hulpmiddelen

Als leerlingen een dyslexie verklaring hebben dan mogen zij gebruik maken van speciale hulpmiddelen. Hierdoor hoeven ze minder hulp te vragen aan de leerkracht en kunnen ze zelfstandig aan de slag.

Dyslexiesoftware

Leerlingen kunnen als hulpmiddel kiezen voor dyslexiesoftware. Dit is een computerprogramma. Met dit programma kunnen bijvoorbeeld alle teksten op de computer worden voorgelezen. Het programma kan helemaal ingesteld worden op ieders eigen voorkeuren zodat het altijd fijn werkt. Het programma mag ook gebruikt worden op school. Sommige juffen en meesters denken dat het een spiekbriefje is, maar dat is het natuurlijk niet. Het is een hulpmiddel voor leerlingen zodat ze gewoon mee kunnen doen met de normale lessen.

Er zijn producten die geïnstalleerd worden op een computer. ClaroRead is hier een voorbeeld van. Er zijn ook producten die werken in de cloud, zoals TextAid. TextAid is dan ook te gebruiken op alle digitale apparaten dus ook op een Chromebook, Ipad of Android tablet.

In dit filmpje wordt duidelijk uitgelegd hoe de dyslexiesoftware ClaroRead werkt. Klik [hier](#).
In dit filmpje hoe TextAid werkt. Klik [hier](#)

! Maak jij zelf gebruik van dyslexiesoftware of andere ondersteunende hulpmiddelen? Vertel dan waar jij precies gebruik van maakt en wat jij er zo fijn aan vindt.

TextAid
by ReadSpeaker

Overige hulpmiddelen

Er bestaan ook software programma's die gedachten, wensen en ideeën in een duidelijk schema omzetten zodat je iets makkelijker kunt onthouden. Er zijn leeslinialen die teksten kunnen vergroten waardoor je je beter kunt concentreren op een zin. Er zijn zelfs kinderboeken die in een speciaal lettertype zijn gedrukt. Sommige kinderen met dyslexie vinden dit namelijk prettiger lezen. Kortom voor iedereen met dyslexie bestaan er hulpmiddelen. Dat is fijn want zo wordt het iets gemakkelijker om te lezen en te schrijven.

Wil je meer lezen over hulpmiddelen? Kijk dan eens op de site www.woordhelder.nl Hier staan alle verschillende hulpmiddelen uitgelegd.

Wist je dat...

- ... meer jongens dyslexie hebben dan meisjes.
- ... dyslexie niets te maken heeft met je ogen.
- ... mensen met dyslexie soms ook moeite hebben met rekenen.
- ... mensen met dyslexie absoluut niet dom, lui of slordig zijn.
- ... mensen die dyslexie hebben langzamer lezen dan mensen die geen dyslexie hebben.
- ... je meer fouten maakt met lezen en schrijven als je dyslexie hebt.
- ... dyslexie letterlijk 'niet goed kunnen lezen' betekent.
- ... ook volwassenen dyslexie kunnen hebben.
- ... het voor mensen met dyslexie lijkt alsof ze alle woorden voor de eerste keer zien.
- ... er geen pilletjes zijn tegen dyslexie.

Bekende mensen met dyslexie

Je kent vast mensen in je omgeving die dyslexie hebben. Maar wist je dat deze beroemde mensen ook allemaal dyslexie hebben?

- Leonardo da Vinci, schilder en kunstenaar
- Albert Einstein, uitvinder
- Walt Disney, oprichter van Disney
- Pablo Picasso, schilder
- Muhammed Ali, wereldberoemde bokster
- Robbie Williams, zanger
- Jamie Oliver, topkok
- Jacques Vriens, schrijver

Hoe houd je een spreekbeurt?

Heel belangrijk voor een spreekbeurt is een goede voorbereiding. Begin op tijd, dus niet de avond van te voren! Je hebt best wat tijd nodig om informatie te verzamelen, hier een verhaal van te maken en het verhaal te oefenen.

- Zoek informatie: Informatie vind je in de bibliotheek, op internet, misschien op school en in dit spreekbeurtpakket.
- Wat wil je vertellen: Bepaal wat je wilt vertellen. Waarschijnlijk heb je veel te veel informatie. Wat vind je belangrijk en leuk om te vertellen en wat niet? Maak een indeling in hoofdstukken en denk aan de volgende opbouw:
 - Opening: Je vertelt waar je het over gaat hebben en waarom je het daarover gaat hebben. Probeer een leuke opening te verzinnen, waardoor iedereen benieuwd is naar wat je gaat vertellen.
 - Middenstuk: het verhaal wat je wilt vertellen. Vertel over de verschillende onderdelen die te maken hebben met je onderwerp.
 - Afsluiting: Je sluit je spreekbeurt af. Vraag of er nog vragen zijn. Probeer thuis alvast een paar vragen te verzinnen die misschien worden gesteld. Je kunt ook een quiz maken als afsluiting. Aan het eind bedank je iedereen voor het luisteren.
- Opschrijven: Schrijf je spreekbeurt helemaal op en lees het dan een paar keer hardop voor jezelf voor.
- Maak een spiekbriefje: Het is niet de bedoeling dat je je tekst gaat voorlezen aan de klas. Schrijf daarom de belangrijkste onderwerpen met een paar woorden voor jezelf op. Dat is dan straks je 'spiekbriefje'. Zo weet je zeker dat je niks vergeet.
- Oefenen: Probeer je spreekbeurt zoveel mogelijk uit je hoofd te vertellen. Oefen eerst voor de spiegel en dan nog een keertje voor je vader of moeder, broertje of zusje. Als je maar een bepaalde tijd voor je spreekbeurt krijgt, houd dan de tijd een bij met een stopwatch. Zo kun je nagaan of binnen de tijd alles kunt vertellen.
- Wat wil je laten zien: Tijdens je spreekbeurt is het leuk om naast het vertellen ook wat te laten zien, zoals filmpjes, plaatjes of materialen. Zoek deze bij elkaar en bepaal wanneer je wat wil laten zien.

Tips voor je presentatie

Je hebt je verhaal goed voorbereid en nu is het zover: je staat voor de klas. Let dan op de volgende dingen:

- Misschien ben je een beetje zenuwachtig. Daardoor kan het zijn dat je zachtjes gaat praten. Let er dus op dat je hard genoeg praat.
- Probeer rustig te praten. Raffel je verhaal niet af door veel te snel te praten. Als je rustig praat kunnen anderen je goed verstaan en komt je spreekbeurt goed over.
- Pas ervoor op dat je niet steeds op dezelfde toon praat. Dat kan erg saai zijn voor je klasgenoten.
- Maak de woorden die je uitspreekt goed af en slik geen woorden in.
- Probeer tijdens het praten ook eens een paar gebaren te maken. Niet te veel, maar net genoeg om er een beetje levendig bij te staan. Kijk maar eens hoe mensen dat op televisie doen.
- Sta rechtop. Probeer niet te gaan wiebelen of steeds van het ene been op het andere te staan. Het is goed om je tijdens je verhaal af en toe een stukje te verplaatsen. Je hoeft niet de hele tijd op dezelfde plek te blijven.
- Kijk je publiek zoveel mogelijk aan. Maar kijk niet steeds naar dezelfde kinderen. Lukt het aankijken niet zo goed (omdat je bijvoorbeeld telkens in de lach schiet of omdat je het heel spannend vindt) kijk dan net over de hoofden van iedereen heen.
- Plak plaatjes en tekeningen op het bord. Zorg ervoor dat ze groot genoeg zijn, zodat iedereen ze goed kan zien. Misschien kun je wel een computer, digibord of beamer gebruiken. Dat kun je altijd vragen aan je juf of leraar.

Veel succes en plezier!

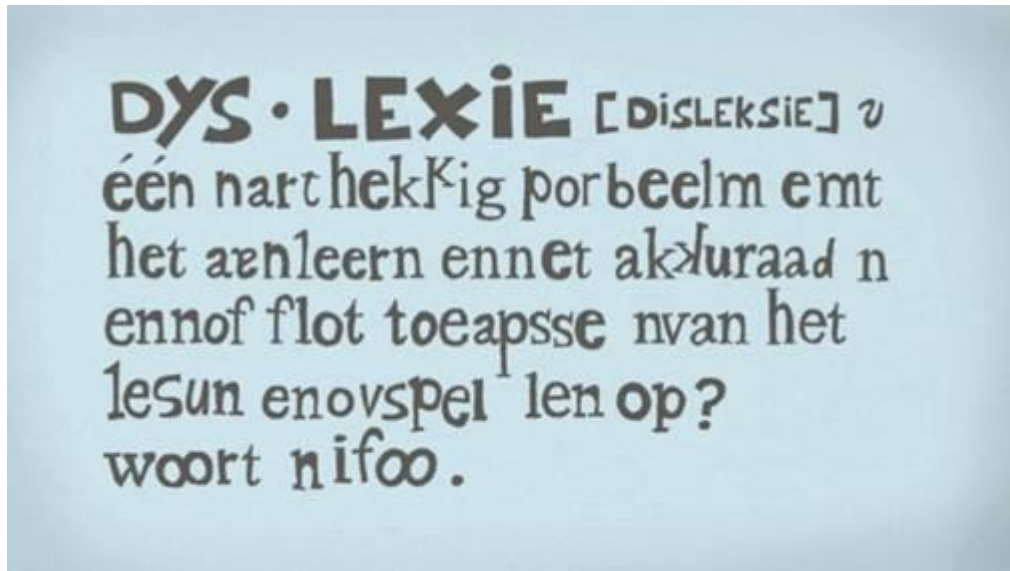
Dyslexie weetjes

* We weten niet precies hoe het werkt maar onderstaande tekst kan iedereen lezen. Probeer maar eens:

Vlgones een oznrdeek op een Eglnese uvinretsiet mkaat het neit uit in wlkee vloogdre de ltteers in een wrood saaln, het einge wat blegnaijrk is is dat de eretse en de ltaatse ltteer op de jjutse patals saaln. De rset van de ltteers mgoen wllikueirg gpletaast wdoren en je knut vrelvogens gwoeon lzeen wat er saatt. Dit kmot odmat we neit ekle ltteer op zcjh lzeen maar het wrood als gheel.

Grappig hè!

* Zo ziet iemand met dyslexie een tekst. Moet je voorstellen dat je alle teksten die je tegenkomt zo ziet.

* Ken je deze dyslexie posters al?

Deze posters zijn van ©Joanne Luijmes